

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Nemški socialni demokrati v pravi luči.

Graški „Arbeiterwille“ z dne 19. t. m. je priobčil pod naslovom „Udarec slovenskemu imperializmu“ članek, ki znači no osvetljuje nazorje in mišljenje nemških socialnih demokratov, ki vedno in povsod naglašajo svojo nepristranost in pravicoljubnost. V tem članku pravi „Arbeiterwille“ potem, ko omenja, kako so se zapletli Italijani v vojno, dobesedno sledeče: „Zdaj segajo po plačilu, in antanta ga prezentira Italijanom po mnogih težkočah skoro v polni meri, goljufa pa pri tem Jugoslovane, ki so imeli, da bosta njihovo nastopanje med vojno in njihovo plemensko sorodstvo s Srbi zadoščali, da izpodrinejo italijanske zahteve v Parizu. Pri tem se opirajo razen na francoske simpatije na mirovne točke Wilsonove, ki so obetale vsem narodom pravico samoodločevanja, vendar, so pa pozabili pri tem, da Wilson pri svojih načelih ni mislil samo na Jugoslovane in ni hotel, da se razlaga tako razumeva, kakor jo prakticirajo jugoslovanski nasilni politiki pričeni z novembarskimi dnevi. Razumemo, če se Jugoslovani zaradi tega razburjajo da se narodi, ne da bi se vprašali, le da se ugotovi kapitalističnim privilegijem buržoazije, kakor šahovske figure semtertja prerivajo. Mi razumemo, kakor rečeno, to nezasiškanost vsake aneksijske politike in smo se vedno kar najostreje pri vsaki priliki proti temu borili z besedo in pisavo in delamo to danes ravnotako kakor nekdaj, toda za bo-

lestne vslikke Jugoslovancov nimamo sočustva, nimamo smisla za proteste kakega generala Maistra, ki z nasilnimi metodami podjarmuje popolnoma nemška ozemlja ter jih vlačijo pod jugoslovanski vpliv. Mi ne razumemo poguma ljudij, ki hočejo z najbolj umazanimi in zavrgljivimi sredstvi slovenizirati cele dele dežel in ki delajo na drugi strani hrup, če se njim isto zgodi. Tudi nimajo nobene pravice, klicati na pomoč evropsko vest, ki so zapoved človeštva dan za dnevom teptali z nogami ter ovirali sobivanje obeh narodov. Maribor je bil večinoma vedno nemški, dočim Gorica ni bila nikdar slovenska. Koroška ni bila nikdar slovenska, dočim je bil Trst vedno italijanski itd. Vsled tega menimo, da sta oba imperializma, italijanski in jugoslovanski, enako-vredna, in da so Jugoslovani, z ozirom na njihovo nastopanje, izgubili vsako pravico, nastopati proti italijanskemu.“

S tem člankom so nemški socialni demokrati dokazali, da so zašli na pot, po kateri so hodili in hodijo najbolj zagrizeni nemški nacionalci. Vprašamo jih le, katera nemška ozemlja smo z nasilnimi metodami podjarmili? Kar smo zasedli, to je naše in mora ostati naše. Gospodom okoli „Arbeiterwille“ se pozna, da ne poznajo ne zgodovine, ne zemljepisa. Vsled tega bi bilo popolnoma odveč, dokazovati jim na primer, da je bila vsa Koroška slovenska in da je še zdaj — navzlic germanizaciji — dobra tretjina prebivalcev slovenska, da je bil Maribor slovenski in da ga je edinole germanizatorična politika bivše Avstrije oblekla v nemško obleko itd.

Najbolj smešno pa je, če hočejo nemški

socialni demokrati govoriti o nasilnih metodah, tisti socialni demokrati, ki rešujejo socialni problem s puškami, strojnimi, topovi, ki more žene in otroke, ki požigajo in ropajo. To so umazana in zavrgljiva sredstva! Vsled tega nas prav nič ne žalosti, če nimajo ti ljudje za naše bolestne vslikke sočustva, vsaj ga nimajo niti za svoje sobrate.

Radovedni smo edinole, kaj porečejo k temu jugoslovanski socialni demokrati, ki še vedno verujejo, da je Trst naš, da so Goriška, Istra, Reka in Dalmacija naše in da si hočejo po revolucionarni poti zagotoviti posest teh naših krajev in dežel.

Spomenica goriških Slovencev.

(Konec).

Sedaj na zunaj še italijanski značaj goriškega mesta je bil že pred vojsko na najboljši poti, da se zabriše, ker se je z rastočo zavednostjo slovenskega elementa že močno ustavilo umetno poitalijančevanje slovenskega naraščaja ter dotoka iz dežele. Pozabiti ne smemo, da je Gorica okoli in okoli obdana od slovenske okolice, ker je pač središče slovenske pokrajine, ter da se priseljuje v glavnem le slovenski element iz dežele v mesto, dočim se Furlani iz nižine Gorice naravnost izogibajo, ker nimajo za to mesto nikakega čustvovanja a tudi ne gospodarskega interesa; kajti njihova naravna središča so drugod, to so Gradiška že po zgodovini, gospodarskotrgovsko pa Červinjan in Tržič. Zato pa je bila pri njih na dnevnem redu zahteva, da se administrativno vedno bolj odločijo

logov, ko Goriško bi nam Italijani mogli vzeti sploh vse naše slovensko ozemlje.

Zguba teh naših pokrajin ne bi bila nič drugega nego povrnitev v staro grozno močvirje brutalne pravice pesti močnejšega, da tlači slabšega po mili volji. Proti takemu nasilju je nedeljski protestni shod zaklical mogočen in slovesen: »Ne in Nikdar!«

Nasilje rodi odpor. In če bomo varani v svojem zaupanju v velike Wilsonove principe samoodločbe in osvobojenja dosedaj brezpravnih narodov, se imajo varati tudi oni, ki so te principe proklamirali, pa se jih v zavesti svoje moči sedaj niččejo držati.

Naj naš tlačeni narod, ta dosedaj zaničevani hlapec Jernej, tudi sedaj še zastoni trka na vrata pravice? Osuvan in na cesto vržen si je hlapec Jernej, ki ni našel v svoji pravdi pravice, sam poiskal pravico. Ni bilo še dovolj požara na svetu, hočejo res novo grmado skupaj znositi, ti svetovni sodniki v Parizu? Danes je še vsegamogočna ta »desetorica« v Parizu, bo pa tudi še jutri? Posledic razočaranja obvaruj Bog i nas i sovrahe.

Naš spor z Italijo.

Po brošuri vseučiliškega profesorja dr. R. Nachtigalla: Južno-slovansko-italijansko sporno vprašanje.

Vprašanje, komu ima pripasti naša Goriška, Istra in Dalmacija in naš Trst je brez dvoma eno izmed najvažnejših življenskih vprašanj za naš narod, ne pa za italijanski, kojega zahteve po tem našem ozemlju so povsem istega značaja, kakor v sedajni vojni ustavljeni nemški »Drang nach Osten« v italijanski imperialistični izdaji.

Italijanske trditve, da jim gre to naše ozemlje iz zgodovinskih in narodnostnih razlogov, so ničeve. Italijani trdijo, da so bili oni prvotni prebivalci teh naših pokrajin. Prof. Nachtigall je v svoji brošuri dokazal, da temu ni tako. Že v 6. stoletju so to ozemlje zasedli Slovani, njih predniki Ilirci pa so bili lasten narod, ki nima z današnjimi Italijani ničesar skupnega. Italijanski element je prišel v te naše kraje še-le z benečansko nadvlado po 10. stoletju. Le benečansko nasilje proti slovanskemu prebivalstvu je omogočilo sedaj obstoječe italijanske kolonije po

Dalmaciji in Istri. V zlic temu pa, da je benečanska nadvlada trajala ponekod do konca 18. stoletja, je danes v Dalmaciji vendar le 6% in v Istri le 30% italijanskega prebivalstva. Italijani so naseljeni povsod le ob obrežju in ne segajo nikjer globlje v deželo. Teritoriju daje njegov narodnostni značaj kmečko, poljedelsko ljudstvo in po tem značaju, ki ima zlasti danes v demokratični dobi velik pomen in mora najti vedno več razumevanja, je vsa Istra slovensko-hrvatska. Laškega kmečkega prebivalstva niti v Dalmaciji in niti v Istri ni.

Tudi vsa okolica Trsta je slovenska in v mestu samem do 100.000 našega naroda. Italijanski tržaški element je po večini v zadnjih desetletjih priseljen, vsaj poznamo tržaške regnicole.

Za Goriško govori še ime Gorice, kakov je njen narodni izvor. Slovensko-furlanska meja je ista že približno 1000 let. Če bi se šlo za reševanje svojcev, bi morali pač mi rešiti naše beneške Slovence in naše Rezijane, ki so izpostavljeni najhujšemu italijanskemu pritisku, neusmiljeni italijanizaciji, vsaj se njih narodnost kratkomalo ignorira. Iz istih raz-

od Gorice ter da se pristavijo vsi Furlane zadevajoči uradi v Gradiško, katera je od nekdanj njihovo glavno mesto — la capitale del Friuli. Ko se je moško učiteljske imelo preseliti iz Kopra, preselilo se je italijansko, vstrezajoč želji vseh Furlanov v njihovo glavno mesto Gradiško, kamor bi imeli slediti v bodočnosti tudi ostali njihovi srednješolski zavodi ter vse druge javne institucije in uradi, čim bi se ugodilo obojestransko vedno bolj uveljavljeni želji po ločitvi slovenskega in furlanskega dela dežele; slovensko učiteljske pa se je preselilo v Gorico, kjer se nahajajo tudi vsi ostali srednješolski in drugi za Slovence namenjeni učni zavodi in deželni osrednji uradi kakor na svojem naravnem sedežu.

Iz tega sledi, da je sedaj na zunaj še italijanski značaj Gorice umetno ustvarjen, in to baš v prvih vrstah po zaslugi dosedanjega avstrijskega vladnega protislovenskega sistema, ki je podpiral na Goriškem, ker že ni mogel takoj naseliti Nemcev, pa italijanski element proti slovenskemu ter tlačil poslednjega. Lahko se reče, da je večina dosedanjega italijanskega prebivalstva mesta Gorice slovenskega rojstva, če ne po očetu pa po dedu oz. pradedu. O tem pričajo že vsa rodbinska imena na ič, čič in podobno, pretvorjena na ig, sig ali cich.

Čim preneha umetna gojitev italijanskega življa ter zadobi naravni razvoj prosto pot, preneha tudi poitalijančevanje, in slovenski življenj naraste v najkrajšem času do pretežne premoči v tem meštu, kakor predvidevajo to tudi poznavalci razmer med Italijani samimi, n. pr. italijanski pisatelj Vivante.

Iz tega izhaja, da je Gorica geografski, trgovski, prometni, gospodarski, kulturni in politični centrum slovenske pokrajine, od katere se ne more ločiti, ne da bi se neizmerno škodovalo pokrajini pa tudi mestu samemu, ki brez svoje pokrajine nima možnosti obstoja ter bi bilo obsojeno v propast.

Pravična rešitev ob ureditvi meje med nami in Italijo se mora torej izvesti le v tem smislu, da se goriški del z Gorico vred priklupi Jugoslaviji, Gradiščanski pa po izločitvi slovenskih občin Italiji ne da bi s tem hoteli prejudicirati ureditev mej glede tega dela dežele, v kolikor bi se njegovo prebivalstvo samo drugače odločilo; zlasti tudi naj ostane odprto vprašanje Tržiča z okolico in luko, katerega gospodarski življenjski interesi ga vežejo z usodo Trsta, kateremu je Tržič naravno razširjenje.

Za naš del dežele je druga rešitev izključena, ker zlasti ne bi mogli dopustiti, da bi se goriška pokrajina morda razkosala po kaki »Šoški črti«, ker bi se s to črto odcepili prebivalci slovenskih Brd ter slovenskih okrajev Kanalskega, Tolminskega, Kobariškega in Bovškega na desnem bregu Soče, ki bi izgubili svoje naravno, gospodarsko, kulturno in politično središče in bi bili izročeni propasti, ne le narodni, temveč tudi gospodarski. To poslednje velja zlasti za vinorodna slovenska Brda.

Še manj pa bi mogli prenesti goriški Slovenci, če bi se ugodilo še dalekosežnejšim italijanskim aspiracijam, ki zahtevajo zase brez kaknega ozira na narodnostne meje vse pokrajine do Nanosa, pod pretvezo »strategične meje«. Ta argument more najmanj veljati v bodoči zvezi narodov, ki hoče preprečiti bodoče vojne ter more vsled tega prav dobro pogrešati »strategičnih« meji. Ako bi se ugodilo taki nezaslišani zahtevi, prišlo bi pod italijansko oblast okroglo preko 200.000 Slovencev, ki prebivajo v eni najlepših pokrajin slovenske domovine ob morju

ter bi se Jugoslavija odrekla na ta način znatnim naravnim bogastvom na gozdovih, vodnih silah (Soča) te pokrajine, ki proizvaja in izvažajo najbolj zgodnje poljske pridelke in povrtnino; saj je okolica Gorice po besedah narodnega ekonomista Philippovicha najbolj intenzivno obdelana pokrajina v bivši Avstriji. Država SHS bi izgubila v tem slučaju narodno najbolj razborite duševne delavce na leposlovnem, znanstvenem in političnem polju, Vsak nadaljni razvoj te pokrajine, bi bil zamorjen!

Političen pregled.

Adresa za naše meje. Iz Beograda poročajo: Adresna razprava se bo po poslovniku začasnega narodnega predstavništva pričela 24. ur potem, ko bo adresa tiskana in razdeljena poslancem. To bo v soboto. Poročevalec bo de Grisogono. V razpravi bodo govorili samo po en govornik vsakega kluba. Pazilo se bo na to, da bodo govorniki iz vseh ogroženih krajev. V adresi so omenjena vsa najvažnejša vprašanja, katera mora rešiti narodno predstavništvo za začasno ureditev države. Posebno odločno se poudarja, da je ves narod SHS prepričan, da mu mora pripasti vse ozemlje, na katerem stanujejo Srbi, Hrvatji in Slovenci. V adresi se omenja, da narod SHS smatra za svojo last Gorico, Trst, Istro, Reko, celo Dalmacijo, Bačko, Banat, Baranjo, Medmurje itd.

Ultimatum koroški dežel. vladi. Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 20. marca: Deželna vlada za Slovenijo je poslala dne 20. t. m. nemško-koroški deželni vladi v Celovcu nastopno brzojavko: Po došlih uradnih poročilih so bili brez vsakega vzroka internirani Agneza in Marija Schwarzova, Eliza Furlanova in Marija Grilova. Deželna vlada za Slovenijo protestira najodločneje proti tej internaciji in zahteva takojšnjo oprostitve imenovanih. Nadalje zahteva, naj se ji naznani oprostitve najkasneje do jutri 21. marca opoldne, ker bi sicer bila deželna vlada za Slovenijo prisiljena, poseči k strogim protiodredbam. Odškodninske zahteve se bodo naznane kasneje.

Ententna komisija na Koroškem. LDU Celovec, 20. marca. (DunkU.) Deželno vojaško poveljstvo za Koroško razglasa: Dne 19. t. m. se je prijavil pri deželnem poveljstvu v Celovcu francoski stotnik, član kontrolne komisije za Štajersko in Koroško, ki je prispel semkaj iz Ljubljane in je napovedal obisk imenovane misije zavezniških držav sa prihodnje dni. Misija bo sestojala iz osem častnikov raznih zavezniških držav in 12 mož spremstva ter bo uradovala v Celovcu. Potovala bo kakor svojočasno ameriška komisija po deželi in nadzorovala izvršitev pogojev premirja. Javnosti se bo o tej stvari poročalo.

Naša vlada namerava odstopiti. Iz Beograda poročajo: »Pravda« piše, da bo ves kabinet odstopil radi položaja v zunanji politiki. Odstop bi bil samo formalnega značaja. — Vesti o nameravanem odstopu celokupne vlade se v političnih krogih potrjujejo. Zdi se, da bo ministristvo odstopilo v torek, ko bo narodno predstavništvo dovršilo adresno razpravo, ker ministristvo misli, da je s tem končano njegovo delo in da bi narodno predstavništvo moralo nanovo predložiti kabinet. Ob demisiji ne bo nikakih komplikacij, ker doslej ni še nobena stranka v opoziciji in tudi ni stranke, ki ne bi hotela sodelovati v koalicijski vladi. — V poslanskih krogih razpravljajo o eventualnem odstopu sedanje vlade. Vse parlamentarne skupine so složne v tem, da bodi novi kabinet koalicijski, v katerem bi vstopile vse politične stranke. Ker je najmočnejša JDS, je verjetno, da zamore ona dobiti mandat za sestavo novega kabineta. Govore dalje več o osebi, ki bi prevzela to nalogo, in sicer sedanji minister Svetozar Pribičević.

Finančni krediti naše države. Iz Beograda poročajo: Finančni minister zahteva kredit 130 milijonov dinarov v kritje rednih in

izrednih izdatkov kraljevine SHS. Od teh kreditov odpade 22 milijonov na vojno ministristvo, na ostala ministristva 13 milijonov na Hrvatsko 3.200.000, na Vojvodino 2.800.000, na Slovenijo 2.700.000, na Črnogoro 1 milijon, na Dalmacijo 800.000 za temeljne izdatke in za materialne izdatke: na vojno ministristvo 30 milijonov, na ostala ministristva 17 in pol milijona, na Hrvatsko-Savonijo 6—7 milijonov, na Bosno-Hercegovino 5 milijonov, na Vojvodino 4 milijone, na Slovenijo 2.200.000, na Črnogoro 100.000 in na Dalmacijo pol milijona.

Svet desetorice še ni razpravljaj o italijanskih zahtevah. Pred par dnevi so poročali, da je svet desetorice že odločil rešitev jugoslovansko-italijanskih zahtev popolnoma po željah Italije. Ta vest se je po poročilih iz krogov mirovne konference izkazala kot popolna mistifikacija, ki je imela namen, raztrgati jedinstveno zunanjo politiko jugoslovanskih državnikov in povzročiti nemire proti antanti, kar bi imelo za posledico vojaško okupacijo. Resnica je, da svet desetorice v svojih sejah sploh še ni razpravljaj o italijanskih zahtevah, ampak so se o tem vršili le privatni razgovori med vodilnimi državniki vevlasti, kjer sta Orlando in Sonnino predložila podrobne načrte za rešitev spora med Italijo in Jugoslavijo. Iz teh pogovorov neoficielnega značaja se je izcimila vest o »uradni« odločitvi jadranskega vprašanja, do katere sploh še ni prišlo in tudi v kratkem ne pride, ker je stopilo to vprašanje, vsaj začasno v ozadje.

Amerika proučuje narodnostne razmere na našem jugu. LDU Bern, 19. marca. (CTU.) »Times« poročajo iz Ženeve, da pošlje ameriški polkovnik Miles po Istri in Dalmaciji, da proučava narodnostne razmere.

Bolgarska se približuje. »Journal de Geneve« poroča: Bolgarska je izrekla željo, stopiti v najožjo zvezo z jugoslovansko državo. Srbija se strinja s tem, če bi prišlo v Makedoniji do ureditve in če bi dala Bolgarska zadoščenje za zločine, izvršene na Srbih, kakor je izjavil ministrski predsednik Protić. Računati moremo torej z balkansko državo pod Aleksandrom, ki mu izstavlja list sijajno izpričevalo.

Priklonitev Nemške Avstrije k Nemčiji pokopana. Iz Pariza poročajo: Komisija za teritorialne zadeve je sklenila, da predlaga mirovnemu kongresu resolucijo, po kateri se Nemčija zaveže, da bo respektirala suvereniteto Nemške Avstrije. S tem je priklonitev Nemške Avstrije k Nemčiji pokopana.

Pred revolucijo v Italiji. V Milanu so se vršila velika zborovanja, ki so se ga udeležili proletarci iz cele province. Na zborovanju so se izrekli solidarni s rusko revolucijo. »Secolo« poroča, da pride v Italiji skoro gotovo do kabinetne krize, ker so Orlando in njegovi tovariši izgubili vsa svoja avtoriteta.

Italijani zahtevajo pet milijard. »Neue Zürcher Zeitung« izve, da zahteva Italija za ofenzivo na Beneškem pet milijard v gotovini in gotove dobave železa za dobo petih let.

Italijanski diplomat na Dunaju. Dunaj, 19. marca 1919. »Fremdenblatt« poroča, da je prišel grof Ettore della Zonza na Dunaj s posebno nalogo. Njegovemu bivanju na Dunaju pripisujejo v diplomatičnih krogih prav posebno važnost. Imenovani je eden izmed najupljudnejših diplomatov Italije in izmed prvih uradnikov italijanskega zunanje ministristva. Skoro gotovo je njegovo bivanje, ki bo trajalo več dni v najožji zvezi z nujnimi vprašanji glede Italije in Nemške Avstrije, predvsem z vprašanjem glede Nemške južne Tirolske, pa tudi glede Jugoslavije.

Dnevne novice.

Vojvoda Milič, poveljnik 4. armade je dospel v četrtek z večernim vlakom iz Zagreba tu sem. Na kolodvo ga je sprejel general Maister in poveljnik takajšnje vojaške reake. Vojvoda Milič je večeraj inšpiciral vojaško realko in se zvečer zopet odpeljal v Zagreb.

Nemci se pripravljajo. Resen postni čas je. Upa se, da se bodo naši nemški »zarotniki« po vseh dosedanjih polomijah ven-

dar le spametovali in bodo resnim časom primerno začeli tudi resno razmišljati o svoji usodi, ki more in bi morali biti zanje samo tem blagodajnejša, čim bolj se sprijaznijo z mislijo, kot stanovalci enoiniste hiše živeti z nami, kolikor pač mogoče v sporazumu in v miru. Toda ne le razne alarmujoče govorice, ampak tudi gotova dejstva pričajo, da naših „zarotnikov“ še zdaj ni srečala pamet; naspotno, da se ima zanje sredi resnega postnega časa pravzaprav še le pričeti pravi novi predpust in sicer v dneh od 25. do 28. marca. V teh dneh upajo, da bodo naše severne meje določene, seveda njim v prid, pre vsem pa da se Radgona, Ptuj, Maribor in še Celje proglasi za nemško-avstrijsko last. Če vprašamo, kdo jim je dal to zagotovilo, stojimo pred znanimi pripovedkami iz „Tisoč in ene noči“. Avtoriteta, kot (ne smejite se preveč), je Wastijanov — kuharica, ve celo povedati, da dne 26. marca Lahi zasedejo Maribor in n s poženejo preko Pohorja. Nadalje ve nemška mladina povedati, da se jim je v šoli zabičalo, naj se med 26. in 28. marcem nikar ne pokažejo na ulico. Nekaj splošno vidnega na teh vesteh, se zadnje dni opazuje v predzno postalih nastopih nemških hujskačev na ulici. Izvir propagande za ta vznemirjenja je seveda tudi to pot — Gradec. Takozvani „očividci“ pripovedujejo, da so Nemci v Gradcu že plakafirali razglas: „Marburg deutsch!“ in da se tudi tam pripravljajo za skupen vpad v Maribor na dan 26. ali 27. marca. — Prepustimo ta predpustni alarm mirnim srcem našim „zarotnikom“. Če so res tako blazni, da se res na kaj resnega pripravljajo, naši bodo tudi nas pripravljene. Na čelu naših na vse pripravljenih bojnih vrst imamo vojvodo, kojemu se z mirnim srcem zaupamo!

Sklad Črnega Jurija. Vsi, ki pod raznimi na-ovi, pa za isti namen zbirajo in nabirajo sklad, se opozarjajo, naj se ta sklad združi v skupno blagajno in da se denar tudi skupno naloži. Vsi nabiranci sklada in prijatelji „Črnega Jurija“ se vabijo na sestanek v nedeljo ob 10 dopoldne v Narodnem domu (mala dvorana). Med tem se vrše sestanki vsaki večer med 7—8. uro v gostilni pri „Črnem Jurju“ (Kirbiš).

Izgon dveh nemških hujskačev. V četrtek sta bila od tu izgnana v Nem. Avstrijo Ferdo Tschetch, bivši ravnatelj na tukajšnji glavni pošti ter Teodor Mendel, bivši vodja na pošti glavnega kolodvora. Omenjena sta kljub opetovanim svarilom vzdrževala zvezo protidržavne propagande s poštним ravnateljstvom v Gradcu. Proti izgonu sta iskala intervencije pri tukajšnji italijanski komisiji, kar pa je seveda bilo brezuspešno.

Nemški nacionalci za bivšega nemškega cesarja. Že od nekdanj je bil našim sosedom, bivšim sodržavljancem, nemškim nacionalcem nemški cesar, zdaj privatnik Viljem Hohenzollern, zelo pri srcu. To ta kdo bi mislil, da bodo tudi zdaj postali nezvesti svoji domovini, nemško-avstrijski republiki. Boli jih namreč srce, da hoče antanta postaviti krvnika in morilca Viljema pred mednarodno sodišče, da dobi zaslužen plačilo. V Gradcu nabirajo namreč po državnih uradih med uradniki in nastavljenici podpise — za nedolžnost bivšega nemškega cesarja na svetovni vojni. Prav posebno so agitirali v uradih državne železnice. Skoro gotovo se to tudi drugje godi. Sicer pa želimo svojim sosedom mnogo uspeha, morda se jim vendar posreči dobiti Viljema v Gradec, v to notorično mesto — penzionistov.

Prvi pomladanski dan je bil pravi prvi zimski dan. Burja, meglino, po gorah je snežilo, zdolej „škropilo“. To izredno vreme je bržkone v zvezi vpliva večjih elementarnih izbruhov — najbrže v Italiji.

Čudno obnašanje. Danes, v petek, opoldne je prišel v hotel „Union“ neki častnik v jugoslovanski uniformi v spremstvu civilista ter ostentativno zahteval nemški jedilni list, češ da ne razume slovenski. Take jugoslovansko našminkane ljudi si bo treba natančneje ogledati.

Norbert Jahn, bivši glavni hujskač pri „Marburgerci“, se zdaj redi pri uredništvu „Grazer Tagblatt“, kamor je že zdavno spadal.

Še vedno nemščina v šoli. Pred par dnevi sem šel v Kamnico. Srečali so me šolski otroci, ki so me pozdravljali nemški. Upamo, da so učne moči zdaj slovenske in kot take imajo vendar predvsem dolžnost, da odpravijo najprvo zunanje lice bivše nemško-avstrijske vzgoje.

Mariborski nemški odvetniki in odvetniška tarifa. Naša vlada je času in razmeram primerno zvišala odvetniško in notarsko tarifo. Kakor znano, so pa nemški odvetniki v Mariboru svojčas izjavili, da ne priznavajo odredb vlade SHS. Radovedni smo, če bodo iz te izjave izvajali logično posledico — to se pravi, da ne bodo priznali zvišanja odvetniške tarife.

Priče še iščejo. V kazenski zadevi zoper Karla Saria, radi navijanja cen, se pozivljajo ovaditelji, da naznanijo svoje ime, da se jih zamore kot priče zaslišati. Okrožno sodišče v Mariboru, odd. VIII.

Veliki simfonični koncert 24. marca 1919 v dvorani pivovarne Götz. Ljubljanska kritika je poročala o koncertu Mariborske vojaške godbe, ki se je vršil v Ljubljani dne 22. februarja med drugim tudi sledeče: Res biser večera pa je bila Peštova koncertna overtura „Jugoslavija“, ki je posvečena generalu Maistru. Zazdelo se mi je, da je to slavnostna godba, polna svetlih zaobljub, goreče molitve svetega navdušenja, ki preveva ves slovenski svet ob pirovanju generala Maistra s Slovenijo. V prvem delu se menja v duru in molu glavni motiv naše „Naprej“ in himne „Lepa naša...“. Razpredene so misli tako lepó, tako mojstersko, da smelo trdim, da je to najboljšše slovensko delo svoje vrste, ki je gotovo zrelo za svetovne odre. Med glavnimi mislimi, ki se kot vroča kri prelivajo po skladbi, čutiš najostrejšje jugoslovanske cvetke, ki spremljajo i navdušenje, i molitev i zaobljube. Nekako v sredi se oglasi v iskreni molitvi celotna srbska himna v krasni spremljavi. Nato slede pestri srbski in hrvatski molitvi z živahnim „kolom“. Zopet čuješ slovenske motive, nežne, proseče, mehke, kot je naša duša mehka — mesto „Lepa naša...“ s harfo in sklepno se ti zdi, da se je odprlo nad milo Jugoslavijo samo nebo. Mogočno se dvigne harmonija in spev, v orkestru čuješ orglje, v zahtju zapoje zvonovi, miruje, ves narod od Soče do Vrbarja se strne v en slavošpev „Lepa naša domo ina!“ Ne vem več, kdaj me je katera skladba tako prevzela, kot ta spev. Mislim, da ga ni bilo v dvorani, ki bi mu ne zaplapolala kri, ki bi ne bil ob tej skladbi čutil gorke ljubezni do domovine in do umetnosti? Navdušenje priznanje skladatelju, ki je sam vodil orkester, ni hotelo pojenjati. Skladba je vredna velike dobe, vredna narodnega praznika, zapisati jo moramo na prvo stran svoje orkestralne narodne glasbe. Overturo jutri povov.

Nočni izgredi so v zadnjem času kar na „ponočenem redu“. Nihče se ne zmeni več za stroge odredbe, ki glede hrupnega pohanjanja in pijanega popevanja na ulicah po 10. nočni uri doslej še niso preklicane. V četrtekovi noči so Nemci v kavarni na Viktrinjem trgu vprizorili hrupne izgrede, kričali po policiji, od koje pa daleč navkre, ni bilo ne duha ne sluha. Ali nam gre res tako dobro?

Proti tihotapstvu. Kakor poročajo iz Beograda, je vlada sklenila, da zastraži one dele meje Jugoslavije, kjer se je v zadnjem času razvilo prekomerno tihotapstvo, z močnim vojaškim kordonom. To velja predvsem za demarkacijsko črto proti Italiji, za severno mejo na Štajerskem in v Prekmurju. Skrajni čas, vsaj je vsepovsod znano, da je ravno Maribor središče tihotapstva v Nemško Avstrijo.

Zadnje vesti.

Regulacija uradniških plač v naši državi.

LDU. Beograd, 20. marca. (IDU.) Ministrijski svet je razpravljal na zadnji seji o predlogu glede ureditve plač državnih uradnikov. Po tem načrtu se razdeje uradniki na 11 činovnih razredov, od katerih imajo nekateri zopet 3 ali 4 podrazrede. Za 1., 2. in 3. razred plača še ni določena. Za ostale pa je določeno takole:

Za 4. razred	14.000 dinarjev
„ 5. „	12 in 10.000 „
„ 6. „	8000, 7200 in 6400 „
„ 7. „	6000, 5400 in 5000 „
„ 8. „	4800, 4400 in 4000 „
„ 9. „	3800, 3600, 3400 in 3200 „
„ 10. „	3000, 2800, 2600 in 2400 „
„ 11. „	2200, 2000, 1800 in 1600 „

Razentega so določene letne doklade, ki se ne štejejo v pokojnino in ki znašajo za

4. razred	3000 dinarjev
5. „	2400 „
6. „	1920 „
7. „	1680 „
8. „	1380 „
9. „	1200 „
10. „	960 „
11. „	720 „

Napredovanje na večjo plačo v istem razredu se vrši v 11., 10., 9. in 8. razredu vsaka 3 leta, v drugih vsako 4. leto. Letne doklade dobivajo v polni meri samo uradniki v Beogradu, v drugih mestih pa, ki imajo nad 50.000 prebivalcev, po 80%, v mestih, ki imajo 20—50.000 prebivalcev, po 60%, v mestih s 5000—20.000 prebivalci, po 50% in v drugih mestih po 30%. Vsi uradniki z visoko šolsko izobrazbo nastopajo službo takoj s plačo 9. razreda. Uradniki, ki so zdaj še v 11. ali 10. čin. razredu, se pomaknejo po uveljavljenju načrta avtomatsko v 10. ali 9. razred. Uradniki z visokošolsko izobrazbo morajo doseči 7. razred, morejo pa doseči tudi višji razred. Uradniki s srednješolsko maturo začno z 10. razredom in dosežejo tudi 7. in 6. razred. Uradniki brez mature začno z 11. razredom in dosežejo 9. oziroma tudi 8. razred. Državni uradniki 1. in 2. skupine, ki imajo sedaj plačo, ki ne odgovarja gorenjim določbam, se uvrste v razrede, ki odgovarjajo njihovu službovanju.

Razglas.

Med ljudstvom so še premalo znane formalnosti za potovanje v Nemško Avstrijo. Da se potniki izognejo neprijetnostim, se opozarjajo na sledeče predpise, ki jih Nemci uporabljajo od 20. februarja t. l. dalje:

Za potovanje v ozemlje Nemške Avstrije ali preko njega je treba preiskrabeti pri zastopstvu nemškega-avstrijskega državnega urada za zunanje zadeve (Vertretung des deutschösterreichischen Staatsamtes für Ausseres) v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 6, potrdilo (vizum) po naših predpisih pravilno izdane potne listine. Za to potrdilo zahtevajo 20 K. Potnike, ki se ne morejo izkazati s tako vidiranimi potnimi listinami, Nemci na obmejnih postajah ustavljajo in pošiljajo nazaj.

To se da na obče znanje vsled odloka deželne vlade v Ljubljani z dne 12. marca 1919, št. 2065/pr.

Okrajno glavarstvo Maribor, dne 17. sušca 1919

Za okrajno glavarstvo:

Sima-Gall s. r.

Gospodična

vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, knjigovodstva, korespondence in strojepisja, želi primerne službe. Ponudbe pod »Jugoslovanka« na upravništvo. 2—1

I. Mariborski bioskop
Tegetthoffova cesta.

Od sobote 22.—25. marca 1919

Valdemar Psylander!**Apostel ubogih**

Žaloigra v 3 dejanjih

V glavni ulogi: **VALDEMAR PSYLANDER.****Pavel in Tedi**

Veseloigra v 3 dejanjih

V glavni ulogi: Leon Peukert in Herbert Paulmüller
Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/3., 4., 6. in 8. uri zvečer

Podpisana sta 19. marca otvorila

gostilno**v Laiterspergu št. 325**

Točila bosta dobra, naravna vina
ter postregla s toplimi in mrzlimi jedili.

Priporočata se za obilen obisk

K. V. Neubauer.**Prostor**

sposoben za mizarstvo obrt se išče v najem.
Ponudbe pod »Mizarstvo« na upravništvo.

1 vagon koruzne moke
2 vagona koruze
1 vagon svinjske masti I^a

kakor tudi

6—1

I^a povoj. svinjsko meso

po nizkih cenah ponudi

Importna in eksportna trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica 15

Slovinci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!

Častna izjava.

Marija Božičnik, zasebnica v Mariboru, bila je po podpisnem obdolžena, da je ona zakrivila, da je prišla natakarica Antonija Korže ob svoj kožuh.

Vsestransko izvedene poizvedbe pokazale so popolno neresničnost suma podpisanega in so nasprotno dokazale, da je Marija Božičnik v vsakem oziru poštena in zaupanja vredna oseba in so se sve njene trditve do pičice izkazale kot resnične.

Obžalujem zato, da je prišla ista po moji nepredvidnosti do sodnijske preiskave, ji dam s to mojo izjavo popolno zadoščenje in se zahvaljujem, da je od svojega sodnega postopanja napram meni odstopila.

Sv. Lenart, dne 18. marca 1919.

Stanislav Zamolo.

Več vagonov jedilnega in semenskega

krompirja

dobi v prihodnjih dneh in se bo isti po ceni od 100 klg naprej razdeljeval pri 3—2

Josipu Šerec, Maribor

Tegetthoffova cesta 57

Prosi se za takojšnja naročila.

Razglas.

Mestni magistrat je dognal, da nepoklicani podjetniki, kakor tudi posamezne osebe ponujajo, da celo izvršujejo napeljavo električne luči in drugih sličnih naprav, ki naj bi se pozneje zvezale z omrežjem mestnega elektrarnega podjetja. Občinstvo se opozarja, da imajo pravico izvrševati taka dela samo oblastveno koncesionirani in od pristojne oblasti v to upravičeni inštalaterji.

Za sedaj upravičeni in tukaj biva-
joči inštalaterji so:

Družba za električno industrijo,
Edmund Schmidova ul. 8

Industrija za razsvetljavo, Fessler,
Gosposka ul. 5.

Občinstvo se v lastnem interesu opozarja, da si po neupravičenih ne da ničesar napravljati, ter se naproša, da take ponudnike naznani mestnemu magistratu.

Mestni magistrat Maribor kot obrtna oblast I. stopnje
dne 20. sušca 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

24. marca 1919 v koncertni dvorani pivarne Götz**Prvi simfonični koncert**

popolne vojaške godbe za Spodnji Štajer pod vodstvom kapelnika
Ferdo Herzog-a.

S P O R E D:

1. Ant. Dvořák: »Carneval«, op. 94. Overture
2. Jul. Massenet: »Scenes pittoresques«. Suita
 - a) Marche
 - b) Air de Ballet
 - c) Angelus
 - d) Fête Bohème

3. Jan Pešta: »Jugoslavija«, koncertna ouverture, poklonjena g. generalu Maistru.

O D M O R.

4. Bedřich Smetana: »Vltava«, II. simfonična slika iz cikla »Moja domovina«
5. Čajkovskij: »Peter Iljič, 1812«, svečana ouverture.

Začetek ob 8. uri zvečer.

VSTOPNINA: Sedeži v koncertni dvorani I., II., III., IV. in V. vrsta K 15.—; VI., VII. in VIII. vrsta K 12.—; IX., X., XI., XII. in XIII. vrsta K 10.—; od XIV. vrste naprej K 8.—. Sedeži na galeriji K 5.—. Stojišča K 2.—. — Garderoba 50 vin.

Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne namene. — Eventuelne pritožbe na licu mesta nadporočniku Gustin, marib. pp.